

Sygn. akt II CSK 598/18

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa A. S. i E. S.
przeciwko Bankowi [...] Spółce Akcyjnej z siedzibą w G.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt I ACz [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie obciąża powodów kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 2. przyznaje adwokat K.T.-L. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 8.100,00 (osiem tysięcy sto) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na pierwszej, drugiej i czwartej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów

wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżący swoje wątpliwości ujęli w pytaniach: „Czy w przypadku prawomocnego oddalenia powództwa przeciw egzekucyjnego wskazanego w treści art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., tj. powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, w sytuacji gdy podstawę danego powództwa stanowiły inne okoliczności faktyczne niż nieważność umowy kredytowej lub jej poszczególnych zapisów (tj. bezskuteczność wypowiedzenia umowy kredytowej i wynikający z niej brak wymagalności roszczenia), możliwe jest ponowne wytoczenie powództwa o pozbawienie danego tytułu wykonawczego wykonalności, którego podstawę będzie stanowił zarzut nieważności danej umowy, czy też w takiej sytuacji zachodzi powaga rzeczy osądzonej (tj. podstawa do odrzucenia pozwu w danej sprawie) oraz czy prekluzja przewidziana w treści art. 843 § 3 k.p.c. dotyczy wyłącznie postępowania wszczętego danym pozwem, czy też nieprzytoczenie przez powoda w danym postępowaniu wszystkich zarzutów, jakie w określonym czasie mogły być przez niego zgłoszone, pozbawia go możliwości powołania się na takie zarzuty także w toku przyszłych postępowań (pозwów) przeciwegzekucyjnych opartych na tej samej podstawie prawnej.?”

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen prezentowanych problemów oraz na to, że przepisy ich dotyczące nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Analiza uzasadnień orzeczeń sądów obu instancji, nie daje podstaw do uznania, że zachodzi potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Niezależnie od powyższego wypada zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazywano, że powaga rzeczy osądzonej wyroku oddalającego powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wyłącza możliwość ponownego wytoczenia takiego powództwa, jeżeli jego podstawę stanowi zarzut, który był już przytoczony w pozwie we wcześniejszej sprawie. W orzecznictwie niekiedy przyjmuje się dopuszczalność powtórnego zgłoszenia roszczenia, mimo identycznej treści żądania oraz przyjęcia nieistnienia powagi rzeczy osądzonej, jeśli po uprawomocnieniu się poprzedniego orzeczenia zaszła tego rodzaju zmiana okoliczności faktycznych sprawy, która uzasadnia rozpatrzenie sprawy w nowym procesie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1973 r., I CR 511/73, niepubl.). Do okoliczności takich zalicza się m.in. późniejsze nastąpienie wymagalności roszczenia, pojawienie się wcześniej nie występującego interesu prawnego lub zmianę spowodowaną wydaniem decyzji administracyjnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1980 r., IV CR 85/80, OSNCP 1980, nr 11, poz. 214 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2009 r., III CZP 50/09, OSNC 2010, nr 3, poz. 41).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia tego, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej na to, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie oczywistego naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje o jej oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez skarżących nie usprawiedliwiają takiej oceny zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy nie dopatrył się rażącego naruszenia powołanych przepisów, widocznego *prima facie*. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa.

Wobec powyższego nie można uznać, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw
[aw]